

Het kader van het Welzijn op het Werk

Toelichting bij de wet van 4 augustus 1996

Inhoudsopgave

- Korte schets wetgeving
- De risicoanalyse
- Preventiemaatregelen
- Rolverdeling in het preventiebeleid

Belgische reglementaire context

- Algemeen Reglement Arbeidsbescherming (ARAB)
- Algemeen reglement Elektrische Installaties (AREI)
- Wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij het uitvoeren van hun werk
- Codex over het welzijn op het werk
  - KB 27 maart 1998 (welzijnsbeleid)
  - KB 12 augustus 1993 (arbeidsmiddelen)
  - KB 2 juni 2008 (oude elektrische installaties)

Algemeen Reglement Arbeidsbescherming

- Vroeger :ARAB
  - Middelenwetgeving met strikte technische voorschriften
  - Constructievoorschriften
  - Instructies over het gebruik om de veiligheid te garanderen
- Tekortkomingen :
  - Moeilijk “up to date” te houden
  - Zeer strikt
  - Onmogelijk overeen te stemmen met Europese richtlijnen
- Verdampend

De Welzijnswet (04/08/1996) (I)

➤ Resultaatsverbintenis

- Je zal risico's kennen
- Je zal risico's beheren
- Je zal risico's aanpakken

Welzijn

➤ Kernidee

- Werkgever heeft vrijheid om zelf de nodige maatregelen te nemen om het welzijn na te streven.

➤ Basistools

- Dynamisch risicobeheersingsstelsel (DRBS)
- Risicoanalyse
- Preventiemaatregelen

De welzijnswet (04/08/1996) (2)

- Wat is welzijn op het werk?
  - Het geheel van factoren betreffende de omstandigheden waarin arbeid verricht wordt.
- Hoe verwezenlijken (maatregelen)?
  - Arbeidsveiligheid
  - Bescherming van de gezondheid
  - Psychosociale aspecten van het werk
  - De ergonomie
  - Arbeidshygiëne
  - Verfraaiing van de werkplaatsen
  - Maatregelen rond leefmilieu en hun invloed op de vorige punten

De Risicoanalyse (RA)

“ De risicoanalyse bestaat in een systematische en permanente identificatie van de aanwezige gevaren en van de risicofactoren die er een invloed op uitoefenen en het vaststellen en evalueren van het risico met het oog op het vaststellen van preventiemaatregelen “

G. Ponnet

Opstellen risicoanalyse : identificatie van de gevaren

▶ Gevaar :

- Intrinsieke eigenschap of capaciteit van een voorwerp, stof, proces of situatie die tot nadelige gevolgen kan leiden of de veiligheid of de gezondheid van de werknemer kan bedreigen.

▶ Waar gevaar te vinden?

- Gebouwen (materialen en constructie)
- Ruimtes (licht, lucht, ventilatie, elektriciteit,...)
- Transport, zowel verticaal als horizontaal
- Processen (agentia, machines en het werk zelf)

Opstellen risicoanalyse : Vaststellen van de risico's

➤ Risico?

- De kans dat een gevaar tot reële negatieve gevolgen (schade) aanleiding geeft

➤ Schade?

- Zowel fysiek als psychisch

- Uitgedrukt in termen van :

* Ernst

* Frequentie

- Statistisch onderzocht (oorzaak → gevolg)

* Beroepsziekten

* Arbeidsongevallen

Belang van rapporteren!

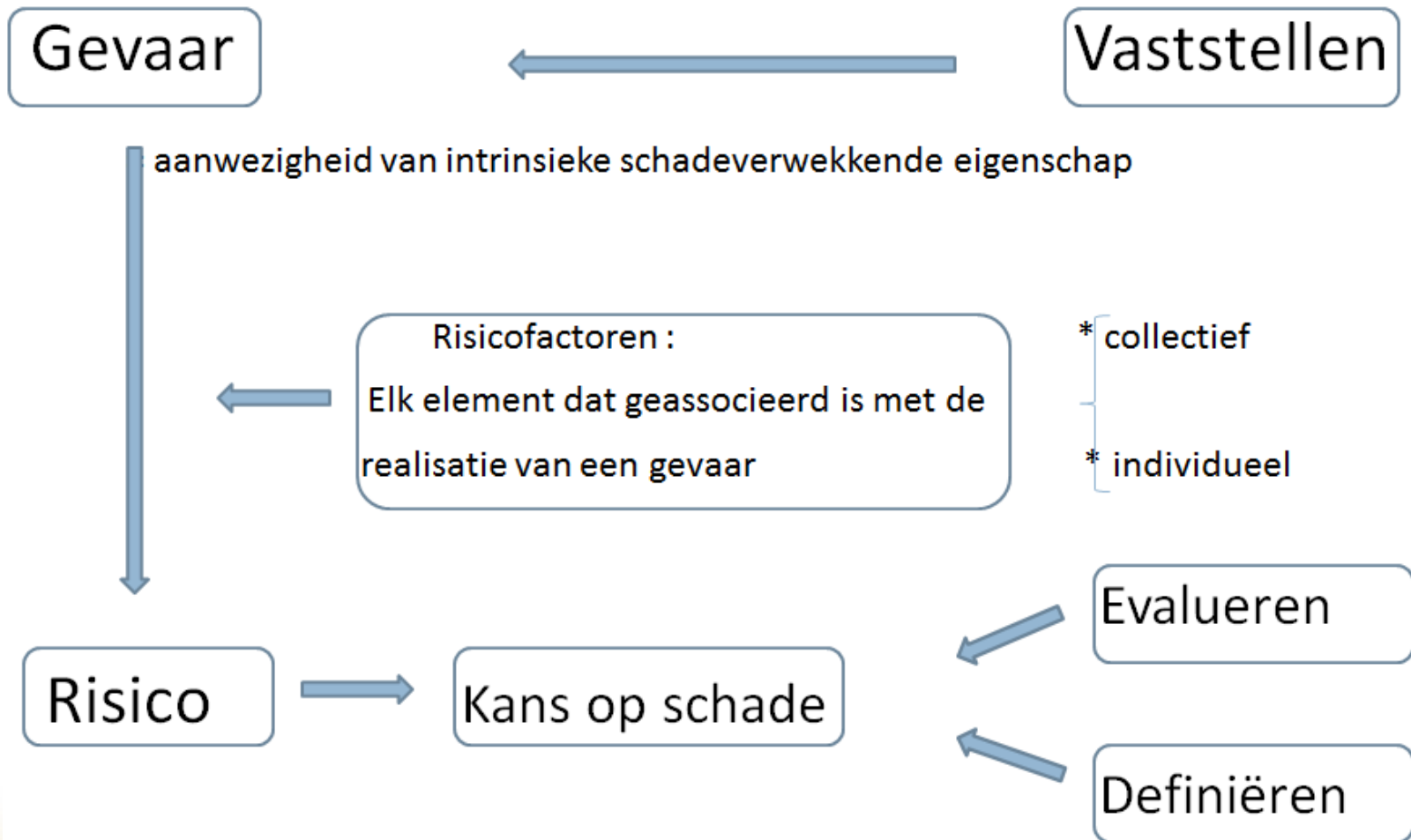

Opstellen risicoanalyse : Evaluatie van de risico's

- Evaluatie van :
  - Kans op negatieve effecten gevaar
  - Blootstelling en belang effecten
- Identificatie risicofactoren
  - Elke factor die het gevaar beïnvloedt en dus het risico bepaalt.
  - Collectieve factoren
    - * Organisatie, processen
    - * Blootstelling (intensiteit, frequentie, duur)
  - Individuele factoren
    - * Eigen aan het individu
    - * Aanleg, opleiding, gezondheidstoestand

Risicoanalyse : overzicht

Preventie

“ Preventie is het geheel van maatregelen die genomen worden op het niveau van de organisatie als geheel, op het niveau van een groep van werkposten of functies of op het niveau van individu, met het oog op het voorkomen van risico's en het voorkomen van schade. ”

G. Ponnet

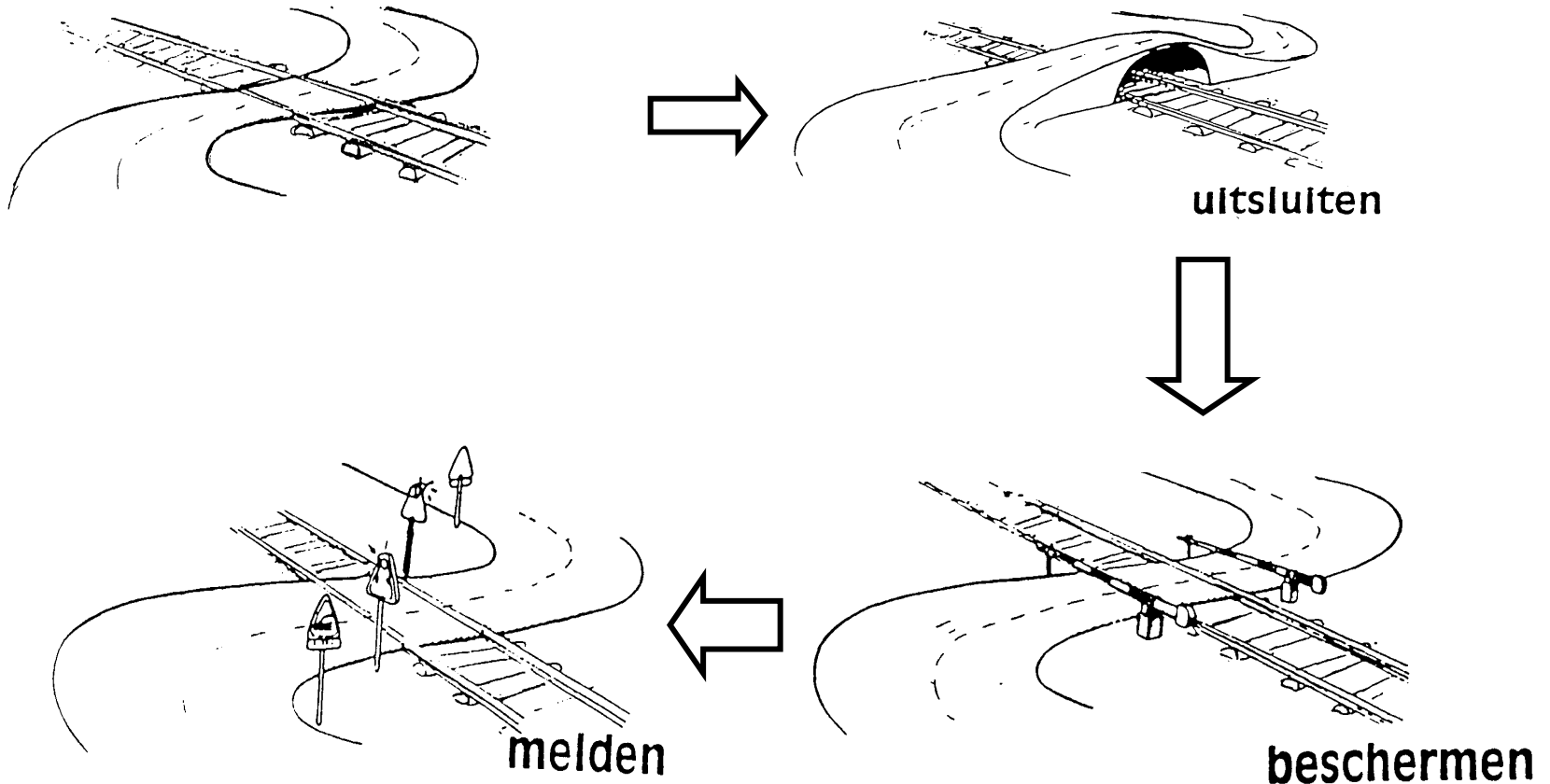
Preventiemaatregel?

- Definitie
  - Maatregel die genomen wordt op basis risicoanalyse
- Doel
  - Risico naar aanvaardbaar niveau herleiden (restrisico)
- Types
  - Vermijden
  - Beheersmaatregelen
  - Hiërarchie
- Valkuil
  - Preventie is geen doel maar een middel om doelstellingen te bereiken

preventiebeginsel

Preventiehiërarchie

Maatregelen in volgorde van belang

1. Risico's vermijden
2. Collectieve preventiemaatregelen
3. Individuele preventiemaatregelen
4. Informeren van werknemers
  - Restrisiko's
  - Werkprocedures
  - Preventiemaatregelen restrisiko's
5. Aanwijzingen geven
  - Nagaan of procedures gevolgd worden
  - Extra instructies

Wettelijk voorziene preventiemaatregelen (I)

- KB 27/03/98 artikel 9 :
  - De organisatie van de onderneming of instelling met inbegrip van de gebruikte werk – en productiemethoden
  - De inrichting van de arbeidsplaats
  - De conceptie en aanpassing van de werkplaats
  - De keuze en het gebruik van arbeidsmiddelen, chemische stoffen en preparaten
  - De bescherming tegen de risico's veroorzaakt door chemische, biologische en fysische agentia
  - De keuze en het gebruik van collectieve en persoonlijke beschermingsmiddelen

Wettelijk voorziene preventiemaatregelen (2)

- De toepassing van aangepaste veiligheids- en gezondheidssignalering
- Het beperken van de psycho-sociale belasting veroorzaakt door het werk
- De vorming en het informeren van alle werknemers, met inbegrip van aangepaste instructies
- De coördinatie op de arbeidsplaats
- De noodprocedures, met inbegrip van maatregelen in geval van situaties van ernstig en onmiddellijk gevaar, EHBO, brandbestrijding en evacuatie
- De bescherming van de werknemers tegen geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk

Rol werkgever en preventieadviseur

- Werkgever = schoolbestuur
  - Staat in voor welzijnsbeleid
  - Initiatief voor structurele aanpak
  - Eindverantwoordelijke

- Preventieadviseur
  - Ondersteuning welzijnsbeheer
  - Zowel intern als extern
  - Adviesopdrachten
  - Staffunctie

Rol hiërarchische lijn

- Taken t.o.v. de werkgever
  - Belast met uitvoering beleid werkgever
  - Formuleren van voorstellen en adviezen
  - Ongevallen en incidenten melden
  - Effectieve controle arbeidsmiddelen, beschermingsmiddelen
- Taken t.o.v. werknemers
  - Controle taakverdeling in functie van bekwaamheid
  - Waken over naleven instructies
  - Vergewissen dat ze de instructies begrijpen
- Gedeelde verantwoordelijkheid met werkgever

Rol werknemer

- **Correct handelen naar instructies**
  - Machines, toestellen, gereedschappen,.... op de juiste wijze gebruiken
  - Juist gebruiken en opbergen van PBM's
  - Specifieke veiligheidsvoorzieningen **niet** uitschakelen
- **Bijstaan personen die welzijnsbeleid bepalen**
  - PA op de hoogte brengen bij onveilige situaties
  - Bijstand verlenen aan interne dienst 'Welzijn op het werk'
- **Draagt geen verantwoordelijkheid (juridisch)**
  - Let wel : werkgever kan tuchtmaatregelen nemen

Comité voor preventie en bescherming op het werk

➤ Taken

- Sociaal overleg over preventiebeleid
- Adviezen en voorstellen over welzijnsbeleid
- Advies over alles wat gevolgen heeft voor welzijn werknemers
- Akkoord geven voor aanstelling preventieadviseur

Preventiebeleid

